FOGYATKOZÁSOK

OKKULTÁCIÓK

ÉSZLELŐK	MŰSZER	O.	H.	J.
Biró József /Csikszereda, R/	fotó	-	1	-
Biró Levente /Nagyszalonta, R/	15,6 T	2	-	-
Csepregi Lajos /Gyopárosfürdő/	5 L	-	-	1
Csukás Mátyás /Nagyszalonta, R/	6,3 L	5	-	-
Elekes Pál /Gyergyószentmiklós,R/	sz.sz.	-	1	-
Halmi Gábor /Pécs/	8 L	-	1	1
Hoffmann János /Pécs/	8 L	-	1	1
Járó Sándor /Ajka/	8 L	-	1	-
Karászi István /Gyöngyös/	6,3 L	-	1	-
Keszthelyi Sándor /Pécs/	8 L	-	1	3
Kondorosi Gábor /Pécs/	6 L	1	-	-
Kósa-Kiss Attila /Nagyszalonta,R/	15,6 T	9	-	-
Leszkó Pál /Gyopárosfürdő/	5 L	-	-	1
Leszkó Zoltán /Gyopárosfürdő/	5 L	-	-	1
Lókodi László /Debrecen/	10 T	5	-	-
Pop Péter /Gyulafehérvár, R/	sz.sz.	-	1	-
dr. Prehoffer Elemér /Budapest/	8 L	-	1	-
Ravasz Bálint /Gyopárosfürdő/	5 L	-	-	13
Szabó Sándor /Bóly/	10 T	-	-	7
Szász Csaba /Brassó, R/	sz.sz.	-	1	-
Székely István /Debrecen/	10 T	5	-	-
Szoboszlay Endre /Debrecen/	10 T	5	-	-

A fejlécben használt rövidítések: O = okkultáció; H = holdfogyatkozás; J = Jupiterhold okkultáció.

OKKULTÁCIÓK

Az elmúlt időszakban aránylag szép számú észlelés gyült össze, sajnos ezek többnyire más-más jelenségről készültek. A május 4-re jelzett Vesta okkultációról egy megfigyelés futott be, de az is negativ volt. Több adat is érkezett arról, hogy a Hold egy-egy halványabb csillagot elfedett. Ezek közül a két fényesebb és érdekesebb fedést ismertetem.

1986. május 13-án a Hold elfedte a SAO 79141 jelü csillagot /$5^m,6$-s/. A jelenség Nagyszalontán 21:32:48 UT-kor, PA 114°-nál következett be, a sötét oldalon. A másik fedésről három észlelő is küldött adatokat. 1986. január 20-án fedte el a Hold a 32 Tau-t /$5^m,6$-s/. Az okkultáció ekkor is a sötét oldalon kezdődött. A belépést először Csukás M. és Kósa-Kiss A. látta, az Eichstädt kráternél, 248°-os poziciószögnél. A jelenség Pécsről kicsit később, 17:14:43 UT-kor látszott /Kondorosi/. Kár, hogy az észlelők a kilépést nem várták meg.

TELJES HOLDFOGYATKOZÁS 1985. OKTÓBER 28.

A rossz időjárás miatt sajnos elég kevés megfigyelés érkezett be, s a pozitiv észlelések sem teljesek. Pedig a jelenség a leirások alapján látványos lehetett. A szabadszemes

leírások szerint meglehetősen élénk szinü volt a fogyatkozás, s a szinek gyorsan változtak. A belépés idején a rózsaszin, a narancs dominált. A teljes fogyatkozás bekövetkeztekor a Hold barna szint öltött. A penumbra aránylag gyengén látszott, de 19:31-19:40 UT között gyenge fátyolként szabadszemmel is jól megfigyelhető volt. 16:27 UT-kor az umbra határa nem éles, erősen vöröses-szürke volt, 17:00-kor távcsővel figyelve rozsdavörös. A tengerek még az umbrában is látszanak. 17:04 UT-kor az umbra széle világosszürke lett s beljebb rozsdabarnába ment át. A teljes takarásban is jól látszott a Hold. Még a felszini alakzatok is kivehetők voltak, főleg a tengerek és néhány fényesebb kráter is. Az árnyék nem volt igazán sötét. A fogyatkozás a Danjon skálán kb. L=3 lehetett.

Kráterkontaktusokat egyedül a pécsi észlelők mértek. Ezek az alábbiak:

BELÉPÉS	Proclus	16:45:32	UT
	Taruntius	16:49:58	
	Tycho	16:52:48	
	Langrenus	17:00:33	

KILÉPÉS	Riccioli	18:18:14 UT	Archimedes	18:57:04	UT
	Grimaldi	18 18 25	Plato	18 58 32	
	Gassendi	18 24 00	Manilius	19 01 57	
	Tycho	18 28 27	Menelaus	19 06 21	
	Kepler	18 34 11	Eudoxus	19 08 20	
	Aristarch.	18 35 27	Aristoteles	19 08 25	
	Copernicus	18 44 12	Plinius	19 10 14	
	Pytheas	18 46 00	Langrenus	19 20 54	
	Timecharis	18 52 13	Proclus	19 21 10	

A FŐ KONTAKTUSOK

I.	Nem érkezett pontos adat	
II.	Szabadszemmel: 17:19:25 UT	Távcsővel: 17:19:38 UT
III.	Szabadszemmel: 18:04:53 UT	Távcsővel: 18:05:03 UT
IV.	Szabadszemmel: 19:30:26 UT	Távcsővel: 19:30:28 UT

A jelenség szinte másodpercre pontosan az előrejelzés szerint következett be.

JUPITERHOLDAK FOGYATKOZÁSAI

Az elmúlt időszakban aránylag szép számú észlelés érkezett be, most ezek közül ismertetek kettőt.

1985. okt. 2/3 Io fogyatkozása a Callisto árnyékában. Szabó S. és Keszthelyi S. adatai alapján a jelenség 19:33 UT-kor kezdődött.

19:33:00 UT Az Io kb. 30 s alatt $1^m,5$-t halványodik.
19:36:00 UT Ekkor a leghalványabb, kb. $7^m,8$ /az előrejelzésnél 1^m-val halványabb!/
19:41:50 UT Visszaállt az eredeti fényesség.

A belépés sokkal gyorsabb fényváltozást okozott mint a kilépés.

1985. nov. 14. Az Io fogyatkozása az Europa által.

19:05:10 UT A halványodás felgyorsul.
19:05:19 UT $0^{m}5$-t csökkent a fénye.
19:05:53 UT A halványodás mértéke kb. 1^{m}, s itt megállt.
19:06:13 UT Ismét fényesedik.
19:07:30 UT Ujra eredeti a fénye.

Sajnos az okt. 3-i gyürüs napfogyatkozás tőlünk nem látható, de a 17-i teljes holdfogyatkozás igen. Adatai: Belépés a félárnyékba 17:19,7, a teljes árnyékba 18:29,3-kor. Kilépés a teljes árnyékból 22:06,7-kor, a félárnyékból pedig 23:16,3-kor.

Végül szeretném felhivni az észlelők figyelmét egy ritka és érdekes jelenségre. A november 13-i Merkur-átvonulás részben tőlünk is látható. Sajnos, a belépés hazánkból nem figyelhető meg, de a kilépés igen. A kilpés belső kontaktusa 7:29:52-kor, a külső kontaktusa 7:31:47-kor várható.
A jelenség észleléséhez derült időt és jó észlelést kiván

KARÁSZI ISTVÁN

AZ 1985. OKTÓBER 28-I HOLDFOGYATKOZÁS SZINBECSLÉSEI

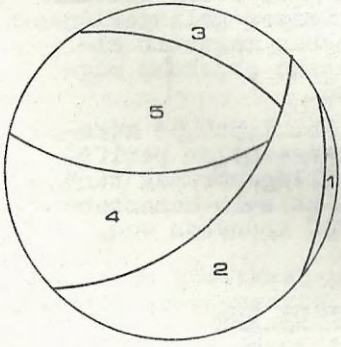

17:37 UT

1. sárga
2. sárgás narancs
3. narancsvörös
4. szürkésbarna
5. sötétbarna

Észlelő: Szász Csaba

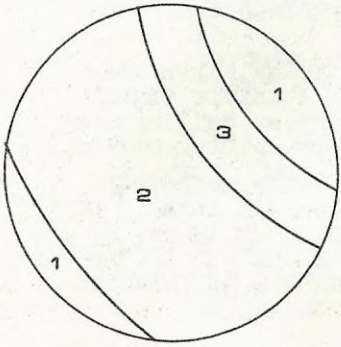

17:58 UT

1. narancs
2. vöröses /befelé sötétedve/
3. vöröses barna
4. sötétbarna szürkés-feketébe áthajolva

Észlelő: Szász Csaba